TOLERANCE OG INTOLERANCE GENNEM TIDEN

DANMARK ER INVITERENDE OVER FOR JØDER

1500 | 1550 | 1600 | 1650 | 1700 | 1750 | 1800 | 1850 | 1900 | 1950 | 2000

1622
Christian 4. sender en officiel invitation "Til jøder af den portugisiske nation" til at bosætte sig i den dengang danske by Glückstadt.

1682
Christian 5. giver jøder ret til at opføre en synagoge i Fredericia og giver i det hele taget religionsfrihed for fremmede, der rejser til Fredericia.

1727
Politiforordning, der vendte sig imod "de gemene og rygteløse folk", som overfalder jøder "ej alene ved ordskælden, men og med hug og slag samt sten- og dyndkasten".

1725
Forordning af 23. marts forbyder jøder i Danmark at have kristne tjenestefolk. Blev dog ophævet i 1734, og herefter blev jøder blot straffet, hvis de forsøgte at overtale kristne medarbejdere til at gå over til den jødiske tro.

1788
Jøder får tilladelse til at indgå i håndværksfag. Dette giver mulighed for at se jøder i flere erhverv end tidligere (gælder dog ikke guldsmedefaget i København).

1780'ERNE
Jøder får tilladelse til at tage eksamen ved universiteterne.

1810
Jøder får tilladelse til at købe jord.

1814
Anordningen af 1814 giver jøder mange rettigheder på lige fod med andre danskere.

1819
Den korporlige jødefejde: Kongen indsætter militsen for at nedkæmpe uroligheder.

1813
Præst og forfatter Steen Steensen Blicher skriver om at afvise tyranni og fanatisme og at elske mennesket, uanset hvilken religion det dyrker (i skriftet "Bør Jøderne taales i Staten?").

1826
Levin Hartvig Rée bliver den første med jødisk baggrund, som optages i Det Kongelige Kjøbenhavnske Skydeselskab og stadig har en "optagelses-skydeskive" der. Han måtte dog først lade sig døbe i den kristne tro og dermed, i hvert fald udadtil opgive sin jødiske tro.

1830
Endnu en korporlig jødefejde, dog af mindre karakter.

1819
Tekst på plakat i København: "Ædle medborgere griber til Vaaben mod Jøderne, som spotte og forhaaner Borgerne, tager brødet af Munde på den fattige."
Dette førte til fysiske overfald på jøder og jødisk ejendom i Odense, Kalundborg og København.
Den såkaldte korporlige jødefejde.

1813
Den litterære jødefejde. Offentlig debat om jøders evner til at indgå som ærlige borgere i det danske samfund. Bl.a. skriver kongelig konfessionarius, dr. Chr. Bastholm, om jøder som troløse, dovne og skadelige borgere, der kun var optaget af penge og til fare for landets økonomi.

1814
Anordningen af 1814 bliver kaldt et frihedsbrev, men reelt er der tale om en ensretning af dansk jødedom, så den retter sig ind efter den lutherske kristendom.

1849
Danmarks Riges Grundlov vedtages, og med den indføres der religionsfrihed i Danmark.

1849
Debat mellem den jødiske forfatter Meïr Aron Goldschmidt og præsten N.F.S. Grundtvig: Kan jeg ikke have brune øjne og brunt hår og samtidig være dansker? Nej, siger Grundtvig, for du tilhører en anden race.

1864
Jødeeden afskaffes endeligt, og ligeretsstilling indføres.

1943
Danske jøder flygter til Sverige, da nazisterne indleder en jødeaktion i Danmark. Mere end 7.000 danske jøder når at flygte i sikkerhed og overlever på den måde nazisternes forfølgelse.

1945
De fleste danske jøder vender tilbage til Danmark efter at have været i eksil i Sverige siden oktober 1943 eller i koncentrationslejren Theresienstadt.

1930'ERNE
Danmark fører en restriktiv flygtningepolitik og afviser flere jødiske flygtninge af frygt for at skabe "et jødisk problem" i Danmark. Flere af de afviste dør senere i koncentrationslejre.

1943
"Danmark for danskerne. Den evige jøde! Et folk af aagerkarle, svindlere, bedragere og mordere". Forsiden af det antisemitiske blad "Kamptegnet".

1969-1973
Danmark modtager ca. 3.000 polske jødiske flygtninge, også med henvisning til 1930'ernes restriktive indvandringspolitik.

1985
22. juli rammes Danmark af terrorangreb, da bomber sprænges ved synagogen i Krystalgade og ved det amerikanske luftfartsselskab Northwest Orient Airlines. En person omkom, og 32 blev såret.

2022
En handleplan, der skal modvirke stigende antisemitisme i Danmark, lanceres af den danske regering. Planen er den politiske konsekvens i både Europa-Parlamentet og Folketinget af tiltagende angreb på jøder.

2015
Massiv støtte til Det Jødiske Samfund i Danmark. Der lægges et blomsterhav som reaktion på skuddrabet på Dan Uzan.

2015
Terrorangrebet på Krudttønden og synagogen. Filminstruktør Finn Nørgaard bliver dræbt, og den jødiske vagt ved synagogen, Dan Uzan, bliver dræbt.

2019
"Holocaust er fup", budskab på plakatkampagne i november 2019 i Danmark. Afsenderen er den nynazistiske organisation Den Nordiske Modstandsbevægelse, som på deres hjemmeside Nordfront uddyber argumentationen med, at holocaust er noget, jøderne har fundet på for at kunne overtage verdensherredømmet.

1569
Frederik 2.s fremmedartikel fra 1569 gav mulighed for at slå hårdt ned på alle, som ikke var med på den lutherske tro. Danmark var bange for, at fremmede tilrejsende ville skabe splittelse og oprør.

1633
"Man skal ikke tillade jøderne, som i allerhøjeste grad driver gudsbespottelse med Kristus og den kristne religion, inden for kristne staters bymure eller give dem borgerret".
(Professor på Københavns Universitet og biskop på Sjælland Jesper Brochmand i sin centrale bog "Universæ theologiæ systema").

1692-1694
Borgerforslag om etablering af jødisk ghetto, støttet af Københavns politimester. Afvises begge gange af regeringen.

1747
Jødeeden indføres. En særlig retslig foranstaltning for jøder, der skal vidne i retssager.

1745
Borgerforslag om, at jøder bør bære et rødt armbind, så de er synlige. Afvises af myndighederne.

1745
Borgerforslag om at udvise jøder til Grønland og andre danske kolonier og beslaglægge jødiske formuer. Afvises af myndighederne.

DANMARK ER AFVISENDE OVER FOR JØDER

400 DANSK JØDISK LIV I 400 ÅR